

บทที่ 5

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

บทสรุป

จากผลการศึกษาพบว่า ในบทบาทและสถานะของปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการเป็นผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีบทบาทในการเป็นผู้ควบคุมการเลือกตั้งและสนับสนุนส่งเสริมให้ประชาชนมาใช้สิทธิในการเลือกตั้ง รวมไปถึงการรักษาดำรงตำแหน่งนายกองค์กรบริหารส่วนท้องถิ่นในช่วงที่นายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหมดวาระการดำรงตำแหน่ง ทำให้ถูกมองในแง่ลบว่าไม่มีความเป็นกลางทางการเมือง การมองว่าถ้าให้ปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้อำนวยการเลือกตั้งแล้วจะไม่มีความเป็นกลางทางการเมือง ก็เป็นเหตุผลส่วนตัวมากกว่า เพราะในการดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นก็มีความเป็นกลางโดยกฎหมาย รวมทั้งมีบทลงโทษที่กำหนดไว้

นอกจากนี้ยังมีคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นผ่านการสรรหาจากบุคคลที่มีความเป็นกลาง และมีความซื่อสัตย์ สุจริต ที่สามารถให้ความช่วยเหลือในการปฏิบัติงานบริหารจัดการการเลือกตั้ง เพื่อให้การเลือกตั้งเกิดความสุจริตและยุติธรรม โดยคำนึงถึงความเป็นกลางและความหลากหลายอาชีพ มีอำนาจหน้าที่ คือ เสนอแนะ และให้ความเห็นชอบในการกำหนดหน่วยเลือกตั้ง สถานที่เลือกตั้ง การแต่งตั้งเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้งของผู้อำนวยการเลือกตั้ง และตรวจสอบและให้ความเห็นชอบในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งและการเพิ่มชื่อหรือถอนชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง กำกับดูแลและอำนวยการเลือกตั้ง การนับคะแนนเลือกตั้ง และการประกาศผลการนับคะแนน ทั้งนี้บุคคลเหล่านั้นได้ผ่านการคัดเลือกจากคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดแล้ว จึงเป็นไปได้ยากที่จะเอื้อประโยชน์หรือช่วยเหลือกันทางใดทางหนึ่งเพื่อให้ได้รับการเลือกตั้ง

หน่วยงานที่ควรจะทำหน้าที่เป็นผู้จัดการเลือกตั้งท้องถิ่นควรจะเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ๆ และให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดลงมาเป็นที่เคียงในเรื่องข้อกฎหมายและแนวทางการปฏิบัติที่ชัดเจน เนื่องจากการที่กฎหมายกำหนดให้ปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้อำนวยการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ๆ เหมาะสมดีในสถานการณ์ปัจจุบัน เพราะว่าเป็นผู้ที่ทราบระเบียบ กฎหมาย ข้อกำหนด ข้อบังคับ นอกจากนี้ยังรู้จักพื้นที่ รวมทั้งประชาชนในพื้นที่ ส่วนราชการในพื้นที่เป็นอย่างดี รวมทั้งความเคลื่อนไหว

ต่าง ๆ ในพื้นที่และพื้นที่ข้างเคียง ซึ่งจะสามารถวิเคราะห์สถานการณ์และวางแผนในการบริหารจัดการเลือกตั้งท้องถิ่นได้ดี นอกจากนี้จากการที่เป็นผู้บริหารสูงสุดขององค์การบริหารส่วนตำบล ในขณะนั้นจะสามารถตั้งกรร เจ้าหน้าที่รับผิดชอบในหน้าที่ต่าง ๆ ได้อย่างคล่องตัว

ข้อเสนอแนะ

นอกจากที่ได้กล่าวมาแล้ว ผู้ศึกษาเห็นว่าในการเลือกตั้งให้เกิดความเหมาะสมในการบริหารจัดการเลือกตั้งให้เกิดประสิทธิภาพมากที่สุดควรดำเนินการดังนี้

1. คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดควรเข้ามาเป็นพี่เลี้ยงให้กับผู้จัดการเลือกตั้ง คือ ปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในด้านกฎหมายการเลือกตั้งและแนวทางการปฏิบัติ การตั้งกรรที่ชัดเจนและต้องมีระยะเวลาในการปฏิบัติงานที่เพียงพอ ถ้าหากมีการส่งกรรที่กระชั้นชิดจะทำให้การประสานงานและนำไปสู่หน่วยงานปฏิบัติไม่ทันการ รวมทั้งในด้านติดต่อสื่อสารกับคณะกรรมการเลือกตั้งประจำจังหวัดให้ความรวดเร็ว ควรมีการปรับปรุงการติดต่อสื่อสารเพื่อการประสานงานหรือปรึกษาหารือในแนวทางการปฏิบัติ เช่น ใช้โทรศัพท์/โทรสาร มีคู่สายที่เพิ่มขึ้นให้สามารถติดต่อได้มากขึ้น หรือมีการใช้ Internet มาใช้ในการส่งรายงานผลหรือการส่งเอกสาร

ทั้งนี้ คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองให้มากที่สุดและทำให้เกิดการเลือกตั้งที่สุจริตและยุติธรรม ต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาประชาธิปไตยทำให้การเมืองท้องถิ่นเป็นของประชาชนที่แท้จริง ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญของการพัฒนาประชาธิปไตย สิ่งที่สำคัญสำหรับการเตรียมการเลือกตั้งท้องถิ่นคือ กระตุ้นให้คนไปสิทธิเลือกตั้งและให้ความรู้ความเข้าใจในสาระสำคัญของการปกครองท้องถิ่นเพื่อให้ประชาชนมีความเข้าใจว่าทำไมต้องไปเลือกตั้ง และบุคคลเหล่านั้นจะมีบทบาทอย่างไรต่อการพัฒนาท้องถิ่นตน การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการใช้อำนาจของรัฐหรือมีส่วนร่วมในการถอดถอนผู้ใช้อำนาจรัฐ โดยวิธีอื่นๆที่กำหนดไว้เพื่อให้เป็นตามเจตนารมณ์ของประชาชน เพื่อส่งเสริมการปกครองระบอบประชาธิปไตยที่ถือหลักการปกครองของประชาชนโดยประชาชนและเพื่อประชาชนที่ถือว่าประชาชนเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตย เสียงของประชาชนมีความหมาย ต้องใช้อย่างรอบคอบ ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการจัดการเลือกตั้งครั้งนี้

1) ส่วนร่วมในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเลือกตั้ง รับทราบนโยบายของ
นักการเมืองท้องถิ่นที่สมัครเข้ารับการเลือกตั้ง รับรู้กระบวนการและขั้นตอนในการจัดการเลือกตั้ง

2) การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบตัวผู้สมัครรับการเลือกตั้ง ตรวจสอบผู้ดำเนินการ
เลือกตั้ง และกระบวนการจัดการเลือกตั้ง

2. ในด้านตัวผู้สมัครรับเลือกตั้งก็ส่งเสริมให้เกิดการแข่งขันทางนโยบายเป็นการเลือกตั้ง
ที่เสรี เปิดกว้างให้อิสระในการตัดสินใจ ทั้งในแง่ของผู้สมัครรับเลือกตั้งและผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่ม
ีการชี้นำหรือบังคับให้เลือกที่ผ่านมาข่าวเรื่องท้องถิ่นมักเป็นเรื่องลบที่มีข้อขัดแย้งที่รุนแรง มีการ
ตัดสินใจปัญหาที่รุนแรงแม้จะเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบางแห่งและบางพื้นที่เท่านั้น ทำให้
ภาพที่ออกมาเป็นผลลบต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยรวม ซึ่งบางครั้งเป็นผลจากการแข่งขัน
กันทางการเมืองที่มุ่งเอาชนะกันอย่างไม่มีการยอมรับได้ในการเลือกตั้ง ทั้งตัวผู้สมัครรับเลือกตั้ง
หัวหน้าคณนนักการเมืองท้องถิ่น มีการใช้อิทธิพลและทำผิดกฎหมายกันอย่างโจ่งแจ้งการขัดแย้งใน
เรื่องส่วนตัวหรือผลประโยชน์ที่ไม่ลงตัวทำให้มีการยิงตายกันในหลายพื้นที่และในการประชุมสภา
องค์การบริหารส่วนท้องถิ่นจะทำให้ประชาชนเกิดความเบื่อหน่ายต่อการเลือกตั้งท้องถิ่นและการ
บริหารงานของท้องถิ่นทำให้หน่วยงานภายนอกมองว่าไม่มีการพัฒนาทางการเมือง

3. หน่วยราชการอื่น ๆ ทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาคต้องเปลี่ยนทัศนคติว่าการเลือกตั้ง
เป็นเรื่องของคณะกรรมการการเลือกตั้งต้องเข้าร่วมเป็นภาคีส่งเสริมท้องถิ่น ส่งเสริมความเข้าใจ
ของประชาชนในเรื่องท้องถิ่นในทุกช่องทางที่ทำได้

การจัดการเลือกตั้งให้เกิดผลลัพธ์ที่สุจริตและเที่ยงธรรม กระบวนการเลือกตั้ง ผู้มีหน้าที่
จัดการเลือกตั้งก็เป็นเพียงส่วนหนึ่งที่จะทำให้การเลือกตั้ง ไม่สุจริตและเที่ยงธรรม แต่มีใช้
ทั้งหมด องค์ประกอบของการเลือกตั้งที่สุจริตและเที่ยงธรรมน่าจะมีอยู่ 4 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 ผู้สมัครรับเลือกตั้ง ต้องรู้จักหน้าที่ของตนเอง ดำเนินการหาเสียงสร้าง
คะแนนนิยมจากการแข่งขันอย่างเป็นธรรม ไม่ซื้อเสียง หรือใช้กลอุบายเพื่อหวังหรือทำให้ตนเอง
ได้รับการเลือกตั้ง

ส่วนที่ 2 ประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้ง ต้องรู้จักหน้าที่ของตนเองเช่นเดียวกัน ต้อง
ออกไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ไม่นอนหลับทับสิทธิ์ เลือกคนดีในสายตาของตนเอง “เลือกคนที่รัก เลือก
พรรคที่ชอบ” ไม่ขายเสียง ใช้สิทธิอย่างบริสุทธิ์ ดังคำกล่าวที่ว่า “ขายเสียงขายสิทธิ์เหมือนขายชีวิต
ขายชาติ”

ส่วนที่ 3 เจ้าหน้าที่ผู้ดำเนินการจัดการเลือกตั้ง ก็ต้องทำหน้าที่ของตนเองโดยยืนอยู่บน
พื้นฐานของระเบียบ ข้อกฎหมาย วางตัวเป็นกลางเพื่อความเชื่อมั่นของประชาชน ไม่เอนเอียง ฝักใฝ่

ผู้สมัคร หรือพรรคการเมืองใดพรรคการเมืองหนึ่ง ปฏิบัติหน้าที่ในกระบวนการจัดการเลือกตั้งในทุกขั้นตอนด้วยความสุจริต ไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตนหรือพวกพ้อง

หากทั้งสามส่วนที่กล่าวมานี้ได้ทำหน้าที่ของแต่ละส่วนอย่างครบถ้วนสมบูรณ์ ก็จะส่งผลให้การเลือกตั้งขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความสุจริตและเที่ยงธรรม ประชาชนก็จะได้ผู้บริหารที่เป็นตัวแทนของประชาชนอย่างแท้จริง และสามารถตอบสนองความต้องการ และการแก้ไขปัญหาในการพัฒนาท้องถิ่นของตน อันจะส่งผลให้เกิดการพัฒนาท้องถิ่นอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน ทั้งยังส่งผลต่อการพัฒนาประชาธิปไตยในระดับชาติต่อไป